

Näyttötutkinnon perusteet

**SUNTION
AMMATTITUTKINTO
2006**

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

DNO 43/011/2005

MÄÄRÄYS **Velvoittavana
noudatettava**

PÄIVÄMÄÄRÄ **09.12.2005**

Voimassaoloaika
1.1.2006 alkaen toistaiseksi

Säännökset, joihin toimivalta
Määräyksen antamiseen perustuu
L 631/1998 13 § 2 mom
A 812/1998 1 § 1 mom

Kumoaa määräyksen nro **38/011/2000**
Muuttaa määräystä nro

SUNTION AMMATTITUTKINNON PERUSTEET

Opetushallituksen johtokunta on päättänyt suntion ammattitutkinnon perusteista, joita on noudatettava 1.1.2006 lukien toistaiseksi.

Tutkintoon tai sen osaan valmistavan koulutuksen järjestäjän on laadittava ja hyväksyttävä koulutusta varten opetussuunnitelma noudattaen, mitä näissä tutkinnon perusteissa on määrätty. Ammattitaidon näytöt on järjestettävä osana valmistavaa koulutusta.

Tutkintotoimikunta, tutkinnon järjestäjä ja koulutuksen järjestäjä eivät voi jättää noudattamatta tutkinnon perusteita tai poiketa niistä.

Todistuksiin merkittävistä tiedoista ja todistusmalleista sekä henkilökohtaisten opiskeluohjelmien laatimisen perusteista määrätään erikseen.

Pääjohtaja

Kirsi Lindroos

Ylitarkastaja

Perttu Pitkänen

SISÄLLYSLUETTELO

1	Luku	
	NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET	7
	1 § Näyttötutkinnot	7
	2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus	7
	3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet	7
2	Luku	
	SUNTION AMMATITUTKINNON MUODOSTUMINEN	8
	1 § Tutkinnon osat	8
3	Luku	
	SUNTION AMMATITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET	9
A.	Pakolliset tutkinnon osat	
	1 § Jumalanpalvelukset ja muut kirkolliset tilaisuudet	9
	a) Ammattitaitovaatimukset	9
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	9
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	12
	2 § Hautaustoimi ja viheralueiden hoito	12
	a) Ammattitaitovaatimukset	12
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	12
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	14
	3 § Kiinteistöjen huolto	14
	a) Ammattitaitovaatimukset	14
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	14
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	16
B.	Valinnaiset tutkinnon osat	17
	4 § Esimiestehtävät	17
	a) Ammattitaitovaatimukset	17
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	17
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	18
	5 § Ruokapalvelut	19
	a) Ammattitaitovaatimukset	19
	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	19
	c) Ammattitaidon osoittamistavat	20

C. Vapaaehtoinen tutkinnon osa

6 § Yrittäjäys	21
a) Ammattitaitovaatimukset	21
b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit	21
c) Ammattitaidon osoittamistavat	21
Liite Ammatin kuvaus ja arvoperusta	23

NÄYTTÖTUTKINTOJEN TEHTÄVÄT JA TAVOITTEET

1 § Näyttötutkinnot

Näyttötutkinnot ovat ammattitaidon hankkimistavasta riippumattomia. Koulutuksessa, työelämässä ja harrastuksissa hankittua osaamista käsitellään yhtenä kokonaisuutena siten, että osaaminen voidaan hyödyntää tutkinnoissa vaaditun ammattitaidon näytöissä.

Näyttötutkinnot ovat rakenteeltaan modulaarisia. Ne muodostuvat työelämästä ja sen kehittämistarpeista johdetuista tehtäväkokonaisuuksista, joille on ominaista toiminnallisen ja tiedollisen perustan yhteisyys, ammattitaidon monipuolisuus sekä työprosessin ja sen tulosten yhdentyminen. Tutkinnon osa muodostaa ammatti-pätevyyyden osa-alueen, joka voidaan erottaa luonnollisesta työprosessista itsenäiseksi ja arvioitavaksi kokonaisuudeksi. Näytöt järjestetään ja suoritetaan joustavasti tutkinnon osa kerrallaan. Koko tutkinnon sijasta tavoitteena voi olla myös tietyn tai tiettyjen tutkinnon osien suorittaminen.

Ammattitaitovaatimusten kuvauksen perustana on pätevyystyyppitys, jonka katsotaan parhaiten soveltuvan ammattialalle. Kuvauksessa keskitytään ammatin ydintoimintojen vaatimuksiin, toimintaprosessien hallintaan ja laaja-alaiseen ammattikäytäntöön. Vaatimukset kattavat myös työelämässä tarvittavan kielitaidon ja sosiaaliset valmiudet.

2 § Näyttötutkintoihin valmistava koulutus

Näyttötutkintoihin osallistumiselle ei muodollisesti voida asettaa koulutukseen osallistumista koskevia ennakkoehtoja. Pääsääntöisesti tutkinnot suoritetaan kuitenkin erilaisen valmistavan koulutuksen yhteydessä.

Valmistavan koulutuksen järjestäjän tulee vahvistaa opetussuunnitelma tutkin-tojen perusteiden mukaisesti. Koulutus ja siihen sisältyvät näytöt on jäsennettävä tutkinnon osien mukaisesti. Koulutuksen järjestäjän velvollisuutena on järjestää näytöt osana valmistavaa koulutusta. Opiskelijan velvollisuutena on osallistua näyttöihin osana opintojaan.

Ammatillisena peruskoulutuksena suoritettavaan perustutkintoon sisältyvät yhteiset opinnot eivät ole pakollisia koulutuksessa, joka valmistaa näyttötutkintona suoritettavaan perustutkintoon. Niiden tavoitteet tulee ottaa kuitenkin soveltuvin osin huomioon opetussuunnitelmassa ja opetuksen järjestämisessä.

3 § Ammattitaidon osoittamistapojen ja tutkintosuoritusten arvioinnin yleiset perusteet

Näyttöjen arviointi edellyttää järjestelmällistä aineiston keräämistä, päätöksentekoa ja dokumentointia tutkinnon suorittajan ammatillisista ja työtoimintavalmiuksista suhteessa tutkinnon perusteissa määriteltyihin ammattitaitovaatimuksiin ja arvioin-

tikriteereihin. Arvioinnin painopisteen tulee olla tekemisessä ja työssä toimimisessa. Taito tai osaaminen on arvioitava pääsääntöisesti suoraan vastaavasta työtoiminnasta.

Näyttöympäristön tulee olla mahdollisimman realistinen ja autenttinen. Arvioinnissa tulee käyttää monipuolisesti erilaisia ja ensisijaisesti laadullisia arviointimenetelmiä kuten havainnointia, haastatteluja, kyselyjä, aikaisempia dokumentoituja näyttöjä sekä itse- ja ryhmäarviointia. Näytöt tulee järjestää tutkinnon osittain siten, että niissä voidaan arvioida ammatinhallinnan kannalta keskeisten tavoitteiden saavuttamista.

Arvioinnin kohteilla ilmaistaan osaamisen alueet, joihin arvioinnissa kiinnitetään erityisesti huomiota. Kohteet tulee kiinnittää ydintaitoihin, työn perustana olevan tiedon hallintaan, työmenetelmiin, työvälineiden ja materiaalien hallintaan sekä työprosessin hallintaan. Sekä arvioinnin kohteet että kriteerit johdetaan vastaavan tutkinnon osan ammattitaitovaatimuksista. Arvioinnin kohteisiin perustuvat arviointikriteerit kuvaavat ja täsmentävät eritasoisia suorituksia. Kriteereillä ilmaistaan kynnykset, joiden avulla erotellaan eritasoiset suoritukset.

2 Luku

SUNTION AMMATTITUTKINNON MUODOSTUMINEN

1 § Tutkinnon osat

Suntion ammattitutkinto muodostuu kolmesta pakollisesta ja yhdestä valinnaisesti tutkinnon osasta. Valinnaisista osista valitaan vähintään yksi. Tutkinto on valmis, kun kaikki neljä tutkinnon osaa on suoritettu hyväksytysti. Lisäksi tutkintoon voidaan liittää vapaaehtoinen tutkinnon osa.

Pakolliset tutkinnon osat:

1. Jumalanpalvelukset ja muut kirkolliset tilaisuudet
2. Hautaustoimi ja viheralueiden hoito
3. Kiinteistöjen huolto

Valinnaiset tutkinnot osat:

4. Esimiestehtävät
5. Ruokapalvelut

Vapaaehtoinen tutkinnon osa:

6. Yrittäjäyys

SUNTION AMMATTITUTKINNOSSA VAADITTAVA AMMATTITAITO JA ARVIOINNIN PERUSTEET

A. PAKOLLISET TUTKINNON OSAT

1 § Jumalanpalvelukset ja muut kirkolliset tilaisuudet

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Suntio tietää ja ymmärtää jumalanpalvelusten ja muiden kirkollisten toimitusten sisällön ja rakenteen sekä ymmärtää etiikan ja kristillisen uskon keskeisen sisällön kirkon arvoperustana ja toiminnan lähtökohtana.</p>	<p>Jumalanpalvelukset Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osallistuu aktiivisesti jumalanpalvelusten yhteiseen suunnitteluun ja toteutukseen • osaa tehdä erilaisiin jumalanpalveluksiin liittyvät etukäteisjärjestelyt ja jälkityöt • osaa avustaa jumalanpalveluksissa • toimii tarkoituksenmukaisesti ja luontevasti jumalanpalvelustilassa • osaa opastaa jumalanpalvelukseen osallistujia • osaa perustella toimintaansa kirkon arvoperustasta lähtien. <p>Kirkolliset toimitukset Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa toimia kirkkonsa keskeisissä kirkollisissa toimituksissa • osaa tehdä kirkollisiin toimituksiin liittyvät etukäteisjärjestelyt ja jälkityöt • osaa avustaa toimituksen suorittajia • osaa opastaa toimitukseen osallistujia. <p>Seurakunnan tilaisuudet Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä tilaisuuden edellyttämät etukäteisjärjestelyt ja jälkityöt • osaa järjestää pienimuotoisen tarjoilun

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa avustaa ja opastaa tilaisuuteen osallistujia • osoittaa elintarvikkeiden kanssa työskenteleviltä vaadittavaa riittävää hygieniaosaamista.
Suntio toimii huomioiden kirkko- vuoden sekä eri tilaisuuksien kirkkol- lisen symboliikan.	<p>Symboliikka Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osoittaa toiminnallaan, että ymmärtää kirkkotilan jumalanpalveluksen sisällön ilmentäjänä • osoittaa toiminnallaan, että ymmärtää kirkolliset symbolit kristillisen sanoman ja tradition välittäjinä • hallitsee kukkien, kynttilöiden, värien, esineistön ja tekstiilien valinnan.
Suntio hallitsee yleisimmät kirkko- rakennuksissa käytössä olevat AV- laitteet.	<p>AV-välineet Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • varmistaa etukäteen, että AV-välineet ovat toimintakunnossa • osaa kytkeä AV-välineet • osaa opastaa AV-välineiden käytössä.
Suntio osaa soittaa kelloja.	<p>Kirkonkellojen soitto Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee kellojen soiton sekä manuaalisesti että sähköisesti kirkkonsa ja seurakunnan perinteen mukaisesti.
Suntio osaa toimia ammatillisesti työyhteisössä ja seurakunnan palvelijana. Suntio osaa kohdata seurakuntalaisia heidän hengellisiä arvojaan kunnioittaen.	<p>Vuorovaikutustaidot Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • kohtaa, palvelee ja ohjaa seurakuntalaisia heidän elämäntilanteissaan vaihteluvallisuutta kunnioittaen • osaa toimia ryhmässä ja työyhteisössä • osaa tehtävissään tarvittavan suullisen ja kirjallisen viestintätaidon • osaa toimia ongelmatilanteissa toimintaohjeiden mukaisesti tai tarvittaessa itsenäisesti • toimii työssään hyvien tapojen mukaisesti ja hygieenisesti sekä osaa

	pukeutua työtehtävien edellyttämällä tavalla.
<p>Suntio hallitsee keskeiset asiakas- turvallisuuteen liittyvät säädökset ja toiminnan hätä- ja onnettomuus- tilanteissa.</p> <p>Suntio huolehtii yleisestä järjestyk- sestä.</p>	<p>Asiakasturvallisuus Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa antaa ensiapua SPR:n EA -taito- tason mukaan • osaa valvoa järjestystä seurakunnan järjestämissä tilaisuuksissa ja osaa tarvittaessa laatia suntion toiminta- suunnitelman järjestyksen valvon- nasta • hallitsee alkusammutuksen.
<p>Suntio tuntee oman tehtäväalansa säädökset ja määräykset.</p> <p>Suntio toimii seurakunnan ohje- ja johtosääntöjen mukaisesti.</p> <p>Suntio tietää virka- ja työehto- sopimusten sekä työturvallisuus- lain keskeisen sisällön.</p>	<p>Sopimukset ja säännöt Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimii vastuullisesti ja palvelu- henkisesti huomioiden seurakunnan traditiot • noudattaa yleisiä säädöksiä ja mää- räyksiä sekä työyhteisönsä toimintaa koskevia sääntöjä ja sopimuksia • toimii tavoitteellisesti ja ottaa huomioon yhteistyömahdollisuudet toimintaympäristössään • toimii talousarvion ja toimivaltansa mukaisesti sekä ottaa huomioon kestävän kehityksen periaatteet hankintoja tehdessään.
<p>Suntio osaa arvioida työtään ja kehittää ammattitaitoaan.</p> <p>Suntio pystyy toimimaan tilapäistyön- tekijöiden ja oman alansa opiskeli- joiden ohjaajana ja ammattitaidon arvioijana.</p>	<p>Ohjaus- ja arviointitaito Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa perustellusti arvioida omaa toimintaansa jumalanpalveluksissa ja kirkollisissa tilaisuuksissa • osaa analysoida omia ja työyhteisön työtapoja sekä oman toimintansa perusteita • huolehtii omista voimavaroistaan ja jaksamisestaan • on valmis ottamaan palautetta vastaan • kehittää omaa toimintaansa • osaa perehdyttää uuden työntekijän tai opiskelijan tutkinnon osan mukaisesti tehtäviin

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa ohjata työskentelyä • osaa perustellusti arvioida ammattitaitoa ja antaa rakentavaa palautetta.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Suntion ammattitaitovaatimusten mukainen toiminta tässä tutkinnon osassa arvioidaan aina käytännön toiminnan perusteella. Näyttöjä täydennetään tarvittaessa suullisten perusteluiden, kirjallisen aineiston ja demonstraatioiden avulla.

Näytöt koostuvat suntion tehtävien hoidosta seurakunnassa. Tällöin jumalanpalvelukset ja muut seurakunnan tilaisuudet ovat keskeisessä osassa. Tutkinnon osan suorittamisen edellyttämät näytöt voidaan suorittaa useassa osassa tai kohteessa, kunhan ammattitaito tulee osoitetuksi tutkinnon perusteiden edellyttämässä laajuudessa.

2 § Hautaustoimi ja viheralueiden hoito

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
Suntio osaa hoitaa hautaamiseen liittyvät tehtävät itsenäisesti ja toimia hautaustoimen ohjesäännön mukaisesti.	<p>Hautaus</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa hoitaa suntion tehtävät hautaustoimituksissa • osaa palvella omaisia haudan luovutukseen ja hautarekisteriin liittyvissä asioissa • tietää hautaustoimen sähköisten tietojärjestelmien periaatteet • löytää ja määrittelee hautapaikan itsenäisesti • hallitsee itsenäisesti hautauksen • ottaa pukeutumisessaan ja käyttäytymisessään huomioon hautausmaan erityisluonteen.
Suntio osaa valita hautausmaille sopivat kasvit sekä niiden istutuksen ja hoidon ja kasvinsuojelumenetelmien käytön.	<p>Hautausmaan kasvit ja viherrakentaminen</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa ylläpitää maaperän kasvukuntoa ja vaikuttaa kasvualustan ominaisuuksiin • käsittelee kasvinsuojeluaineita turvallisuusmääräyksiä noudattaen • osaa tehdä tavallisia viherrakentamis- ja kunnossapitotöitä

	<ul style="list-style-type: none"> • ottaa huomioon hautausmaiden erityisluonteen.
<p>Suntio hallitsee hautauksessa ja hautausmaan viheralueiden hoidossa käytettävät koneet ja työvälineet.</p>	<p>Koneet ja laitteet Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee hautauksessa tarvittavien koneiden ja laitteiden toiminnan • osaa käyttää viheralueiden hoidossa tarvittavia koneita työturvallisuusohjeiden mukaisesti • osaa tarvittavien koneiden ja työkalujen huollon ja pienet korjaukset.
<p>Suntio noudattaa työssään kestävän kehityksen periaatteita.</p>	<p>Ympäristöhuolto Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee ympäristöhuoltoa koskevat seurakunnan ohjeet ja toimii niitä noudattaen • hallitsee lajittelun ja kierrätyksen • tunnistaa ongelmajätteet ja käsittelee niitä oikein • osaa erilaisten kompostien perustamisen ja kompostoimisen.
<p>Suntio osaa hoitaa viheralueita tavoitteellisesti ja yhteistyökykyisesti.</p>	<p>Suunnitelmallisuus ja yhteistyö Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella työtään vuoden-aikojen rytmin mukaan • työskentelee yhteistyökykyä osoittaen.
<p>Suntio osaa arvioida omaa työtään ja kehittää ammattitaitoaan.</p> <p>Suntio osaa toimia tilapäistyöntekijöiden ja oman alansa opiskelijoiden ohjaajana ja ammattitaidon arvioijana.</p>	<p>Ohjaus- ja arviointitaito Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omia ja työyhteisön työtapoja sekä työskentelyään hautaustoimessa ja viheralueiden hoidossa • mitoittaa työnsä aika- ja muut resurssit huomioon ottaen • on valmis ottamaan palautetta vastaan • kehittää omaa toimintaansa • osaa perehdyttää uuden työntekijän tai opiskelijan tutkinnon osan mukaisiin tehtäviin

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa ohjata työskentelyä • osaa perustellusti arvioida ammattitaitoa ja antaa rakentavaa palautetta.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Suntion ammattitaitovaatimusten mukainen toiminta tässä tutkinnon osassa arvioidaan aina käytännön toiminnan perusteella. Näyttöjä täydennetään tarvittaessa suullisten perusteluiden, kirjallisen aineiston ja demonstraatioiden avulla.

Näytöt koostuvat hautaustoimen ja viheralueiden hoidon tehtävistä. Tutkinnon osan suorittamisen edellyttämät näytöt voidaan suorittaa useassa osassa tai kohteissa, kunhan ammattitaito tulee osoitetuksi tutkinnon perusteiden edellyttämässä laajuudessa.

Puutarhatalouteen liittyvän perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinnon suorittaminen otetaan soveltuvin osin huomioon tämän tutkinnon osan suorituksen henkilökohtaistamisessa.

3 § Kiinteistöjen huolto

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Suntio hallitsee seurakunnan kiinteistöjen hoitamisen perusteet ja työtavat sekä kiinteistönhoidon sopimuksiin liittyvät peruskysymykset ja vaatimukset.</p>	<p>Kiinteistöjen hallinta Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tietää kiinteistöhoitoon liittyvien sopimusten sisällön • osaa huolehtia vastuullaan olevan kiinteän omaisuuden valvonnasta sekä irtaimen omaisuuden huollosta ja varastoinnista • osaa tulkita teknisiä piirustuksia • osaa varmistaa hälytys-, ilmoitin- ja turvajärjestelmien toiminnan ja suorittaa määräaikaistestaukset • osaa LVISA-laitteiden käytön ja ylläpitävän hoidon • osaa arvioida asiantuntija-avun tarpeen.
<p>Suntio hallitsee tilojen ylläpito- ja perussiivouksen sekä tekstiilien ja esineistön hoidon ja säilytyksen periaatteet. Hän ymmärtää siivoustyömäärien mitoituksen periaatteet.</p>	<p>Puhtaanapito Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa huolehtia pintojen, esineistön ja tekstiilien puhdistuksesta, hoidosta ja säilytyksestä • tietää ja tunnistaa yleisimmät pinta- ja tekstiilimateriaalit sekä metallit

	<ul style="list-style-type: none"> • valitsee tarkoituksenmukaiset menetelmät, aineet ja välineet • työskentelee ergonomisesti, hygieenisesti ja taloudellisesti • hallitsee siivousaineiden ja -laitteiden turvallisen käytön • tuntee tilojen siivoussuunnitelman ja osaa käyttää sitä työssä • ymmärtää kirkollisen ja historiallisen esineistön ja tekstiilien erityisluonteen • tietää kirkkohallituksen tai ortodoksisen kirkollishallituksen ja Museoviraston suositukset • osaa arvioida asiantuntija-avun tarpeen.
<p>Suntio hallitsee eri vuodenaikoihin liittyvät ympäristönhoito- ja huolto- tehtävät.</p>	<p>Kiinteistön lähiympäristö Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • huolehtii lumenluonnista ja liukauden torjunnasta • huolehtii ammattitaidolla nurmikoiden ja istutusten hoidosta ja leikkaamisesta • osaa käyttää ja huoltaa viheralueiden hoidossa tarvittavia koneita ja työvälineitä.
<p>Suntio noudattaa työssään kestävän kehityksen periaatteita.</p>	<p>Ympäristöhuolto Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa lajitella ja kierrättää • ottaa valinnoissa huomioon kestävän kehityksen periaatteet • tunnistaa ongelmajätteet ja käsittelee niitä oikein.
<p>Suntio hallitsee kiinteistöjen turvallisuuteen liittyvät määräykset</p>	<p>Turvallisuus Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee kiinteistönsä pelastussuunnitelman ja osaa toimia sen mukaisesti • noudattaa annettuja ohjeita • osaa toimia yllättävissä ongelma- ja vaaratilanteissa • tuntee tulityösäännökset.

<p>Suntio ymmärtää toiminnan ja talouden suunnittelun peruseriaatteen.</p> <p>Suntio tekee työnsä suunnitelmallisesti ja tavoitteita asettaen.</p>	<p>Suunnitelmallisuus ja yhteistyö Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa tehdä omaa työtään koskevia suunnitelmia ja asettaa konkreettisia tavoitteita • osaa arvioida uusia työmenetelmiä ja laitteita oman työnsä kehittämiseksi • seuraa ja raportoi kiinteistön käytön kustannuksista esimiehelleen • osaa tehdä perusteltuja hankintaesityksiä • toimii joustavasti ja yhteistyökykyisesti • osaa ohjata tilojen käyttäjiä • ymmärtää tilavarausohjelman käytön perusteet • hallitsee asiakaspalvelun periaatteen ja toimii niiden mukaisesti.
<p>Suntio osaa suunnitella ja arvioida omaa työtään ja kehittää omaa ammattitaitoaan.</p> <p>Suntio pystyy toimimaan tilapäistyöntekijöiden ja oman alansa opiskelijoiden ohjaajana ja ammattitaidon arvioijana.</p>	<p>Ohjaus- ja arviointitaito Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omia ja työyhteisön työtapoja kiinteistöjen huoltoon liittyen • osaa mitoittaa omaa työtään • osaa kartoittaa oman työnsä riskejä • on valmis ottamaan palautetta vastaan • kehittää omaa toimintaansa • osaa perehdyttää uuden työntekijän tai opiskelijan tutkinnon osan mukaisiin tehtäviin • osaa ohjata työskentelyä • osaa perustellusti arvioida ammattitaitoa ja antaa rakentavasti palautetta.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Suntion ammattitaitovaatimusten mukainen toiminta tässä tutkinnon osassa arvioidaan aina käytännön toiminnan perusteella. Näyttöjä täydennetään tarvittaessa suullisten perusteluiden, kirjallisen aineiston ja demonstraatioiden avulla.

Näytöt koostuvat rakennusten ja ympäristön sekä ilmastointi-, lämmitys-, vesi- ja viemärijärjestelmien hoito- ja huoltotehtävistä. Tutkinnon osan suorittamisen edellyttämät näytöt voidaan suorittaa useassa osassa tai kohteessa, kunhan ammattitaito tulee osoitetuksi tutkinnon perusteiden edellyttämässä laajuudessa.

Kiinteistönhuoltoon tai rakentamiseen liittyvän perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinnon suorittaminen otetaan soveltuvin osin huomioon tämän tutkinnon osan suorituksen henkilökohtaistamisessa.

B. VALINNAISET TUTKINNON OSAT

4 § Esimiestehtävät

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Suntio osaa suunnitella ja organisoida oman työalansa toimintaa sekä määrittellä tarvittavan henkilöstön määrän ja osaamisen.</p>	<p>Henkilöstösuunnittelu Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa suunnitella henkilöstön määrää ja laatua toimintojen ja tavoitteiden kannalta ja tehdä henkilöstöön liittyviä esityksiä • osaa laatia osaamiskartoituksen • osaa arvioida henkilöstön pätevyyttä.
<p>Suntio osaa toimia työhönotto-tilanteessa sekä noudattaa alan säädöksiä ja kirkkonsa virka- ja työehtosopimusten määräyksiä.</p>	<p>Palvelussuhdeasiat Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kuvata esimiestoimintaa palvelussuhteen eri vaiheissa • osaa määrittellä työhön vaadittavan ammattiosaamisen • osallistuu henkilöstön palkkamiseen tehtävänsä mukaisesti • hallitsee päivittäiseen johtamiseen liittyvät palvelussuhteen ehdot, kuten työaika- ja vapaa-aikamääräykset sekä korvaukset.
<p>Suntio hallitsee työhön perehdyttämisen sekä osaa ohjata ja opastaa henkilöstöä.</p>	<p>Henkilöstön perehdyttäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laatia perehdyttämissuunnitelman ja perehdyttää työntekijän tehtäviin sen mukaisesti • osaa laatia tehtäväkohtaisen ohjeistuksen ja valvoa sen toimivuutta • turvaa työskentelyssä tarvittavan tiedon saannin • auttaa uuden työntekijän sopeutumista työyhteisöön • osaa ohjata ja opastaa henkilöstöä.

<p>Suntio hallitsee käytännön esimiestaidot.</p>	<p>Esimiestyö ja johtaminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa kuvata oman työalansa osana koko organisaation perustehtävää ja kantaa vastuunsa esimiehenä • osaa laatia työvuorolistat ja suunnitella sijais- ja varajärjestelmät • tietää vastuunsa ja huolehtii työsuojelusta • kannustaa ja tukee henkilöstöä, antaa ja vastaanottaa palautetta • johtaa palavereita ja kokouksia suunnitelmallisesti • osaa neuvotella ja löytää erilaisia ratkaisumalleja • informoi henkilöstöä työyhteisöä ja seurakuntaa koskevista asioista.
<p>Suntio osallistuu henkilöstön kehittämiseen.</p>	<p>Henkilöstön kehittäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida henkilöstön työtä ja ammattitaitoa • osaa käydä kehityskeskustelun • osaa valmistella henkilöstön koulutussuunnitelman • ohjaa henkilöstöä työkykyä ylläpitävään ja työhyvinvointia edistävään toimintaan.
<p>Suntio tunnistaa omat vahvuutensa ja kehittämistarpeensa esimiehenä ja osoittaa valmiutta kehittää itseään.</p>	<p>Itsensä kehittäminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • arvioi ja kehittää omia johtamistapojaan • tunnistaa omat kehittämiskohteensa esimiestehtävissä saamansa palautteen pohjalta • huolehtii omista voimavaroistaan ja jaksamisestaan.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Esimiestoiminnan ammattitaito todetaan aidossa työympäristössä normaalien esimiestehtävien yhteydessä. Arvioinnin apuna voidaan käyttää projektitöitä, raportteja tai muita kirjallisia esityksiä sekä suullisia keskusteluja.

Mikäli tutkinnon suorittaja ei toimi esimiestehtävissä, voidaan arvioinnin pääpaino panna suullisista ja kirjallisista esityksistä muodostuvalle arviointi-

aineistolle. Käytännön esimiestyötä voidaan tällöin arvioida esimerkiksi määräaikaisen projektin johtamisesta.

Tutkinnon suorittajan itsearviointia voidaan käyttää ammattitaidon arvioinnin täsmentämisessä. Näytöt voidaan suorittaa useassa osassa tai kohteessa, kunhan ammattitaito tulee osoitetuksi tutkinnon perusteiden edellyttämässä laajuudessa. Näytön arvioijista vähintään yhdellä on oltava esimiestoiminnan kokemusta tai muuta esimiestoimintaan liittyvää erityistuntemusta.

Johtamisen erikoisammattitutkinnon tai jonkun muun ammatti- tai erikoisammattitutkinnon esimiestoimintaa koskevan tutkinnon osan suorittaminen korvaa tämän tutkinnon osan soveltuvin osin.

5 § Ruokapalvelut

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Suntio hallitsee kahvi- ja ruokailaisuuksien suunnittelun sekä ruoan valmistamisen ja tarjoilun.</p>	<p>Kahvi- ja ateriatarjoilu Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • hallitsee kahvi- ja ateria-kokonaisuuksien valmistamisen • osaa tehdä tarjoilutilan viihtyisäksi • osaa arvioida ruoka-aineiden menekin • osaa tehdä hankintoja • osaa arvioida tarvittavan työajan ja työntekijöiden tarpeen • osaa käyttää keittiökoneita • hallitsee tarjoilun työtehtäviensä mukaisesti.
<p>Suntio tuntee suomalaisen ruoka- ja tapakulttuurin, ymmärtää sen osana kristillistä perinnettä ja osaa soveltaa sitä ruokapalvelujen järjestämisessä.</p>	<p>Ruoka- ja tapakulttuuri Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa huomioida tilaisuuksien luonteen erityispiirteet • osaa huomioida kirkkovuoden ruokapalvelujen järjestämisessä.
<p>Suntio hallitsee ravitsemussuosittelusten pääperiaatteet sekä tavallisimmat erityisruokavaliot.</p>	<p>Ravitsemussuosittelukset ja erityisruokavaliot Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa valmistaa ravitsemussuosittelusten mukaista ruokaa • osaa valita erityisruokavaliion mukaiset ruoka-aineet • osaa huomioida erityisruokavaliot tarjoiluja järjestäessään.

<p>Suntio osaa laatia omavalvontasuunnitelman ruokapalvelutoimintaa varten.</p> <p>Suntio hallitsee hygieenisen toiminnan periaatteet.</p>	<p>Hygieeninen toiminta Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee omavalvontasuunnitelman laatimisen periaatteet • osaa huolehtia keittiön, asiakastilojen, koneiden ja laitteiden sekä jätehuoltotilojen puhtaudesta • osaa lajitella ja kierrättää keittiöjätteet • osaa pukeutua asianmukaisesti.
<p>Suntio hallitsee asiakaspalvelun periaatteet.</p>	<p>Asiakaspalvelu Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa huomioida asiakkaiden erilaiset tarpeet • toimii seurakunnan keittiötoimintaan liittyvien toimintaperiaatteiden mukaan.
<p>Suntio osaa arvioida työtään ja kehittää ammattitaitoaan.</p> <p>Suntio osaa toimia uusien työntekijöiden ja opiskelijoiden ohjaajana ja oman alansa opiskelijoiden ammattitaidon arvioijana.</p>	<p>Ohjaus- ja arviointitaito Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida omia ja työyhteisön työtapoja ruokapalveluiden järjestämiseen liittyen • mitoittaa työnsä aika- ja muut resurssit huomioon ottaen • on valmis ottamaan palautetta vastaan • kehittää omaa toimintaansa • osaa perehdyttää uuden työntekijän tai opiskelijan tutkinnon osan mukaisiin tehtäviin • osaa ohjata työskentelyä • osaa perustellusti arvioida ammattitaitoa ja antaa rakentavaa palautetta.

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Suntion ammattitaitovaatimusten mukainen toiminta tässä tutkinnon osassa arvioidaan aina käytännön toiminnan perusteella. Näyttöjä täydennetään tarvittaessa suullisten perusteluiden, kirjallisen aineiston ja demonstraatioiden avulla.

Näytöt koostuvat kahvi- ja ruokatilaisuuksien suunnitteluun sekä ruoan valmistamiseen ja tarjoiluun liittyvistä tehtävistä. Tutkinnon osan suorittamisen edellyttämät näytöt voidaan suorittaa useassa osassa tai kohteessa, kunhan ammattitaito tulee osoitetuksi tutkinnon perusteiden edellyttämässä laajuudessa.

Majoitus- ja ravitsemisalaan kuuluvan perus-, ammatti- tai erikoisammattitutkinnon suorittaminen otetaan soveltuvin osin huomioon tämän tutkinnon osan suorituksen henkilökohtaistamisessa.

C. VAPAAEHTOINEN TUTKINNON OSA

6 § Yrittäjyys

a) Ammattitaitovaatimukset	b) Arvioinnin kohteet ja kriteerit
<p>Suntio osaa arvioida omia henkilökohtaisia ominaisuuksiaan ja valmiuksiaan toimia mahdollisesti yrittäjänä sekä suunnitella kehittymistarpeitaan.</p> <p>Suntio tuntee ammatin eettiset ja arvopohjan mukaiset periaatteet sekä ammattiin liittyvät säädökset.</p>	<p>Oman osaamisen ja kehittymisen arviointi</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa arvioida realistisesti omaa ammattitaitoaan ja osaamistaan • osaa laatia henkilökohtaisen kehittymissuunnitelman • osaa luoda itseään ja yritystään tukevan verkoston keskeisten sidosryhmien kanssa • osaa sovittaa suntion eettisen arvopohjan mukaiset periaatteet liikeideaan ja omaan toimintaansa yrittäjänä • tuntee hautaustoimea ja muuta suntion toimintaa säätelevän lainsäädännön ja ohjeistuksen • osaa hyödyntää asiantuntijapalveluja liiketoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen liittyvissä kysymyksissä.
<p>Suntio osaa laatia liikeidean, perustella sen lähtökohtia, tarkastella sitä kriittisesti sekä visioda sen tulevaisuutta.</p>	<p>Liikeidean määrittely</p> <p>Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laatia liikeidean ja määritellä yrityksen toiminta-ajatuksen sekä tehdä siitä kirjallisen kuvauksen • osaa perustella liikeidean suhteessa oman alan kilpailu- ja markkina-tilanteen kehittymiseen ja taloudellisiin ympäristötekijöihin • osaa analysoida liikeideaansa suhteessa muihin alan toimijoihin • osaa arvioida liikeidean kannattavuutta

	<ul style="list-style-type: none"> • osaa määrittellä asiakasryhmät ja niiden tarpeet • osaa arvioida tuotteiden ja palveluiden laatua ja kilpailukykyisyyttä • osaa valita yritysmuodon ja perustella valintansa rahoituksellisesti ja verotuksellisesti.
Suntio osaa suunnitella yrityksen taloutta.	<p>Talouden suunnittelu Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa määrittää, mitkä tekijät vaikuttavat yritystoiminnan tulokseen ja seurata, miten tulos kehittyy • osaa suunnitella ja seurata rahan käyttöä ja rahan lähteitä • osaa hinnoitella tuotteet tai palvelut kannattavasti ja ottaa kannattavuuden huomioon muussa yritystoiminnassa.
Suntio osaa suunnitella yrityksen markkinointia.	<p>Markkinoinnin suunnittelu Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laatia yrityksen tuotteiden ja palveluiden markkina-analyysin ja markkinointisuunnitelman • osaa määrittellä markkinoinnin kohteet ja asiakasryhmät • osaa ottaa tuotteiden ja palveluiden kilpailutekijät huomioon markkinoinnin suunnittelussa • tuntee lain julkisista hankinnoista ja ottaa sen huomioon markkinoinnissaan.
Suntio tuntee liiketoimintasopimuksiin liittyvät yleisperiaatteet.	<p>Sopimusten tekeminen Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laatia tarvittavat liiketoimintaan liittyvät sopimukset yhdessä asiantuntijoiden kanssa.
Suntio tuntee kirjanpidon, verotuksen ja sosiaaliturvan hoidon yleisperiaatteet.	<p>Kirjanpidon, verotuksen ja sosiaaliturvan tuntemus Tutkinnon suorittaja</p> <ul style="list-style-type: none"> • osaa laatia suunnitelman kirjanpidon hoidosta ja hyödyntää

	<p>asiantuntija-apua kirjanpidon toteuttamisessa</p> <ul style="list-style-type: none"> • tuntee verotussuunnitelmaan ja arvonlisäverotukseen liittyvät kysymykset • tuntee yrittäjän ja henkilöstön sosiaali- ja työttömyysturvaan liittyvät kysymykset.
--	---

c) Ammattitaidon osoittamistavat

Näyttö suoritetaan kirjallisina esityksinä ja keskusteluina siten, että keskeisen arviointiaineiston muodostaa kirjallinen liiketoimintasuunnitelma.

Yrittäjyys-osan suorittajalle laaditaan yritysideohahmotelman pohjalta henkilökohtainen näyttösuunnitelma, jossa määritellään täsmennetyt näyttödokumentit ja niiden laajuudet sekä tarvittavat kehitys- ja arviointikeskustelut sekä niiden ajankohdat. Näytön arvioijista vähintään yhden on oltava yritystoiminnan asiantuntija.

Yrittäjän ammatti- tai erikoisammattitutkinnon tai jonkun muun ammatti- tai erikoisammattitutkinnon yrittäjyyttä tai yritystoimintaa koskevan tutkinnon osan suorittaminen otetaan soveltuvin osin huomioon tämän tutkinnon osan suorituksen henkilökohtaistamisessa.

Ammatin kuvaus ja arvoperusta

Ammatin kehitys

Suntion työnkuva on muotoutunut pitkän historian aikana ajan ja työn haasteiden mukaiseksi. Suntion tehtävät ovat kehittyneet sivutoimisesta kirkon ja hautausmaan hoidosta sekä diakoniatyön varojen hoitajasta monialaiseksi palvelutyön ammattilaiseksi. Seurakuntien tehtävien laajentumisen ja monipuolistumisen myötä myös suntion toimenkuva on jatkuvassa muutoksessa.

Toimintaympäristö

Suntion fyysisenä toimintaympäristönä on luterilainen tai ortodoksinen kirkko toimintoinen ja toimitiloinen. Suntion keskeisin työ on osa näiden kristillisen kirkkojen toimintaa ja jumalanpalveluselämää. Suntion tehtävänä on luoda puitteet, jotka antavat ihmisille mahdollisuuden hiljentyä ja pyhän kohtaamiseen. Suntio toimii myös oman työnsä ja työyhteisönsä kehittämis- ja uudistamistehtävissä.

Ammattitaidon kuvaus

Suntio toimii kirkkonsa perinteen mukaisesti jumalanpalveluksissa ja kirkollisissa toimituksissa. Suntion ammatissa toimivan on osattava valmistaa puitteet jumalanpalveluksille ja muille kirkollisille toiminnoille. Hän ottaa työssään huomioon tilaisuuksien luonteen, kirkkovuoden ajankohdan ja niihin liittyvän symboliikan. Suntio vastaa tilaisuuksien toimivuudesta ja järjestyksestä. Seurakunnan kiinteistöjen ja tilojen hoito edellyttää ajan tasalla olevaa kiinteistönhoidon, tekniikan sekä siivousmenetelmien ja -välineiden tuntemusta ja käytön osaamista. Kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kirkkojen ja niiden esineiden ja tekstiilien hoito edellyttää erikoistunutta ammattitaitoa. Suntion ammattitaitoon kuuluu myös pienimuotoisten tarjoilujen ja ruokapalvelujen järjestäminen. Hautausmaiden hoitaminen ja hautaamiseen liittyvät toimenpiteet vaativat puutarha-alan, kirkollisen tapakulttuurin ja alan lainsäädännön käytännön osaamista. Suntion työ on palveluammatti, jossa tarvitaan vuorovaikutus-, ohjaus- ja arviointitaitoja sekä yhteistyökykyä.

Arvoperusta

Suntion työn arvoperustana on usko kolmiyhteiseen Jumalaan, Isään, Poikaan ja Pyhään Henkeen, niin kuin se on ilmaistu Raamatussa ja kirkkojen perinteessä. Näistä arvoista muodostuu kristillinen ihmiskäsitys sekä vastuu luonnosta ja ympäristöstä. Suntion ammattietikkaan kuuluvat toisen ihmisen kunnioittaminen sekä oman persoonan ja ammattitaidon kehittäminen. Lisäksi siihen kuuluu kestävän kehityksen huomioon ottaminen työssä ja toiminnassa.